

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùù Timoteo

1 Yùhù nduí Pablo, te cásàhúì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xi Stoho-ndà Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùní ini mii-yá xì Yuamánì-yá, divi ana nì dàcácu xi-nda, te vichi ía ndisa tnùndé ini xi-nda nùù-yá.

2 Te vichi tiaí tutu yohó nùù mii-ní Timoteo, vàchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndísê cuenta nahi dèhi nduu-ní. Pues vichi xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-ní cùní mánì-yá mii-ní. Ni cúndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni ni coo-ní contentu xícàn tàhví.

Ñà-nduá nì cachí Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-ndùú ndisa ichì Jesús

3 Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xìquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiàa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-ndùú ñà-ndáà. (Pues nacua nì cachì xì-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.)

4 Cachì-ní xì-né ñà-màsà ndúlócô-nè sàhà cuentu nacání nèhivì, ni sàhà stná lista xì cuàhà xìi-ndà, vàchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná ni-iin chuun vàha quidá stná, cuisì ñà-dacuáà xì nèhivì nduá. Ni có-chìndéâmàndó cunucuachi víi-ndá nùù Dios, vàchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xì-ndá quida-nda ducán.

5 Doco ¿índù-ñá disáhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra iì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndà, dandu cunihnu

vìi ini sàxìnítñùní-ndà, te cunihnu vàha ndisa ini-ndàyá, vàchi nú ducán, dandu sàà stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà.

⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-né cumplir ducán, ñayùcàndùá, sàni tucù-nè inga ichì, te vichi ndoó-né cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-iñàha níhì ndèè-né.

⁷ Maestru chináhá vii xì ley ii nduú-né cahan-né, doco ni mii-né có-cündáà ini-nè ñà-ndùá dacuahá-né, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vàha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndàñá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá icà-ndà.

⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cúyúcún ley mà sàhà-ñá cadià nùù nècuàchì nihnú ndàcuisì inì-xi; còó. Sàhà-ñá cadià nùù nèhivì cuáchi, ñayùcàndùá nì cuyucàn. Vàchi ndoó nèhivì nihnú chicuéhè inì-xi, có-iníni-né ley xi-ya, vàchì cahichì ini-né ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vàchi có-ndùlòcô-né sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-né ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né.

¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahà xí-né. Te ò dava-ne nduú tiàa nihnú inì-xi na ian nihnú ini nècuàchì ñahà, te dava-ne, xidácuíhná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cáhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchimà nì cuyucun ley ii xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-né ñà-ndùá sàni cachì jaàn, te ò ndéni iñàha có-ìá nacua cachí palabra ii.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vàchi nùù Dios ndiaha xi-nda sàni nìhítáhvì' ñà-càhìn razón mà xì nèhivì.

¹² Te vátuni nì nìhìndèí quide chuun jaàn, vàchi nì nacuàhandee ini-yà yùhù. Ñayùcàndùá, naquímáni' mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansivéhé-yâ, nì

ndenihi-ya yùhù ñà-ndùí iin nècuàchì seguru, te ñàyùcàndùá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn.

¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevàhi dìquì-yá, te nìsa quida quini xì nèhivì xí-yá; yáha ga dana nìsa ie. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vàchi sàhà-ñá cónì-cúndáà inì, ñàyùcàndùá nìsa quide ducán, vàchi tàñáha ga sàì cunindisé.

¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvì Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nìhí nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá.

¹⁵⁻¹⁶ Vàchi nì nuu-ya ndè ñuhìvì yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yà yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidández ini-yà sàhà iin ana chicá (có-quídá víi). Dandu nèhivì vàxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàñ.

¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàñ xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndàyá, vàchi único ana cusáhnû nicanicuahàñ nduú-yá; mate có-tùi-yá cundehè-ndà, doco iin-ni iá-yà nicanicuahàñ. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhî mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachì xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùù Dios daa, te nì cachitnùha sàhà-ní. Ñàyùcàndùá, nsinuu vàha inì-ní ñà-ndùá nì cachi palabra mà, vàchi sàhámà vátuni nìhí-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun iì xí-yá), na ian sáhandee fuerte ini iin sol-

dadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní.

¹⁹ Måsà nácóó-ní ñà-xìníndísâ víi-ní. Cunsìhi inì-ní sàhà anima-ní ñà-ní còó víiá, vàchi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócô-nè sàhà anima-nè, ñàyùcàndùá có-xìníndísâ víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho.

²⁰ Ùì tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyùcàndùá, sàni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sáà-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha càhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachí Pablo sàhà nansa càcàn tàhvì-ndà nùù Dios

¹⁻² Primeru cachí xì-ní ñà-xìñùhù càcàn tàhvì-ndà nùù Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvì-ndà sàhà nècuàchì cusáhnû nùù ñuu-ndà xì sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvì-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimaní stná-ndà mii-yá sàhà-né áma níhi-ndà cundo cuéyàà-ndà ñuhìvì, còò ni-iñàha màsà yáha-nda, te iin-ni cahvi víi-ndayá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá icà-ndà.

³ Vàchi nsidaámà, chuun vàha nduá nùù Dios, te divi nduá cudíi ini-yà sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda,

⁴ te cuní stná-yà càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yà sàà stná-nè cundaà vàha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì xí-yá.

⁵⁻⁶ Vàchi imindaa Dios iá, te imindaa ana cáhàn nihni sàhà-ndà nùù-yá, divi nduú Jesucristu, vàchi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàhà-ya vida xi-ya nì xìhi-yà cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùù cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà

meru tiempu vàha nì dàtúi-ne palabra mà nùù nèhivì.

7 Ñàyùcàndùá, nì ndacu nuù stná yùhù ñà-cacanui cachítnùhi xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndáà nduá cachí, có-ndùá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùù mii-yá nì nìhí chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa íá palabra ndàcuisì ndiá ìcà-né cunindisá-né.

8 Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàñ tàhvì nècuàchì tiàa nùù Dios. Doco nú cuàhàn-nè càcàñ tàhvì-né nùù-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùù-yá), dandu ni cùndúú-né nèhivì íá ndoo anima-xi, nèhivì có-xídà inì-xi; ni màsà cùndúú stná-né nèhivì xiní ùhì stnahá.

9 Te nècuàchì ñahà, cuiśi estilu íá viì ni coó sícoto ndixí-né, iin estilu có-ndâa quini, iin modo mà cuítnùhu nèhivì-né. Te màsà (dáyâha-ne) natnii vico-né dìnì-né, ni màsà ndúcútú cuáhà-né xì oro, ò yùù mina, ò vestidu (yáha ga ndiaá).

10 Còó, anima-nè ni coó ví chicá vàha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vàchi ducán xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios.

11 Te na ndoó-né iníní-né chinahá nèhivì (palabra xi-ya), dandu ni cùndóó dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-ndùá cachí palabra mà.

12 Te có-sâhi chinaha nècuàchì ñahà, ni có-sâhi dandacú stná-né iin chuun nùù nècuàchì tiàa; còó. Icúmí-né cundoo dadí-né.

13 Vàchi dihna nècuàchì tiàa Adán nì quidavàha-ya, màdì nècuàchì ñahà Eva.

14 Te màdì Adán nduú ana nì dàndàhví (ñà-malu), còó; nècuàchì ñahà nduú ana nì xinindisá tnùhu xi-sì, te ducán nì xida cuàchi-ne.

15 Doco iin nècuàchì ñahà quìvì vichi, nú iin-ni

xiníndísâ víi-né, te cuú ini-nè sàhà (nècuàchì vehe-ne), dandu vátuni càcu-ne na túinuù méè xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-nè, te coo iì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa méé xi-ne.

3

Índù clase nèhivì xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùù nèhivì xí Dios

¹ Nú cuní iin tiàa nìhì-né chuun cunuù-né nùù nèhivì xí Dios, dandu vátuni, vàchi ñà-ndáà nduá, iin chuun ndiaha nduá.

² Ñàyùcàndùá, nècuàchì cuàhàn nìhì chuun cunuù mà, icúmí-nê cunduu-ne iin nèhivì còò falta xi, iin nèhivì imindaa nècuàchì vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì sahnú inì-xi, iin nècuàchì íá tnùñuhu-xí; màsà cündúú-né nècuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudiì inì-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tùha chinaha vàha xi nèhivì.

³ Màsà cündúú-né nècuàchì tùha xìni, ò iin nècuàchì tùha cani stnahá, còò; nècuàchì vàha inì-xi ni cündúú-né, nècuàchì mìnì inì-xi. Te màsà cündúú-né iin ana tùha nàá stnahá, ò iin ana tòó xì dìhhùn.

⁴ Iin tiàa dandacú víi nùù nèhivì vehe-xi ni cündúú-né; xiñuhu cunini viì dèhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùù-né.

⁵ Vàchi nú mà túha iin tiàa dandacú víi-né nùù nèhivì vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-né nùù nèhivì xí Dios.

⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cündúú-né iin ana làcà saa-ní nì quihin ichì-yá, còtó cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vàchi nú ducán, ñà-sànì xidacuàchi-ne cundua nacua nì cuu xi ñà-malu.

⁷ Daaní, ni cündúú stná-né iin ana icúmí tnùñuhu nùù dava ga nèhivì ñuu-nè; vàchi nú có-quidá víi-né

nùù nècuàchì ñuu-nèmà, dandu mà úhi daquée cuàchi nècuàchimà dìquì-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nèhivì cunduu nècuàchì nìhi chuun xinúcuáchí nani diácono

⁸ Daaní, stná nècuàchì xinúcuáchí dasán obra, ni cárndúú stná-né nècuàchì tnùñuhu, nècuàchì cumplidu ndisa. Måsà cúnndúú-né nècuàchì xihí cuáhà vinu; ni måsà cúnndúú stná-né nècuàchì cuú inì-xi sàhà dihùn; còo.

⁹ Xiñuhu cunduu-ne nècuàchì cúnshìhi inì-xi sàhà anima-xi ñà-nì còo víá. Te iin-ni ni cúnchícün stná-né ndudu iì ni dátui Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda.

¹⁰ Te nú cuàhàn-né cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun ma, dandu nú còò ni-iin falta xi-ne, dandu vätüni ndòo ndisa-ne xì cargu mà.

¹¹ Stná nècuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-né nècuàchì tnùñuhu, màdi nècuàchì túha cuitnùhu, còo; nècuàchì sahnú inì-xi ni cúnndúú-né, nècuàchì mà túha dandahví ni-iyuhu.

¹² Nècuàchì tiàa xinúcuáchí, mindaa ñahàdihí-né ni cúcumí-né, te ni cúnndúú stná-né ana dandacú víi nùù dèhe-xi, xì nùù nsidaa gá nèhivì vehe-ne.

¹³ Vachi nú ni cúnúcuáchí víi-nda chuun xi mii-yá, dandu nìhi-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te nìhi stná-ndà ñà-mà yúhí gà-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyá.

Nansa nì cachi Pablo ndià disahà-xí nì tiaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yàchì sài jaàn ndé iá-nî cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni

tiai iin ùì iñàhá ñà-cundaà vàha inì-ní nansa cacanuu vàha-ní. Vàchi ndohó, iin-ni nèhivì nihnu vàha ini xì Dios xínduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itiácú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisì xí-yá, ñàyùcànduá inúù-ndàñá, te ndiaá-ndàñá.

¹⁶ Ndisa, ñà-ndáà nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-ndà, vàchi nacáníá nansa nì nan-duu-ya nèhivì, te nì xini nèhivì ñuhìvì-yá. Te sàhà Espíritu lì nì cundaà ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná ángel xi-ya, nì xini stná-nèyà, dandu nì dàcuítia nèhivì razón sàhà-yá mahì nèhivì ndoó cuàhà ñuu ñuhìvì yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindisá stná xí-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cuìtià na sàà quìvì xìnu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu lì xí Dios nansa icúmí coo quìvì xìnu tiempu yohó. Dava nèhivì, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndísâ-né, cachí-yà, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vàchi cunindisá-né nacua cuníà cunindisá-né.

² Te tiàa icúmí dacuaha-xi-né ducán, vàha gá-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Må cúi gá màníhì ínì-te índù chuun nduú iin chuun vàha, vàchi mà cúu gá sàxìnítñùní-te sentir, na ian (xíhì) iìn quisì ndé dúcùn tnuni.

³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nèhivì ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxì-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te.

Doco nsidaa ñà-ìtiácú-ndà, ñà-ndùá nì quidavàha Dios nduá; nùù mii-yá vàxan, ñàyùcàndùá vátuni cutiacu-ndàñá nú naquímánì-ndàyá sàhà-ñá, vàchi xiníndísá-ndá (ichì-yá), te ináhá-ndá ñà-ndùú palabra ndàcuisì.

⁴ Vachi nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ya, iá viìá. Te màsà cähichì ini-ndà ni-iñàha nì quidavàha-ya, vátuni iá nsidaá nú ni náquímánì-ndàyá sàhà-ñá.

⁵ Vachi sàhà palabra nì cachì-ya xì sàhà stná ñà-nàquímánì-ndàyá, ducan sáà ñà-cutiacu-ndà ndee vàha-ña nùù-yá.

Ñà-ndùá nì cachì Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaha-xi nèhivì nchícùn ichì-yá

⁶ Palabra nì cachì xì-ní jaàn cachì stná-ní xì nsidaa nèhivì iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandísá cunduu-ní iin ana xinúcuáchí víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuerté anima-ní ñà-xìníndísá vàha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá viì mà.

⁷ Doco màsà ndúlócô-nî sàhà cuentu có-ndiàá, ò sàhà creencia-ni. Còó, ñà-ndùá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee inì-ní cunihnu inì-ní cuisì ichì mii-yá.

⁸ Cunaha-ní, nú fuerte ni quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnu ini-ndà ichì-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vàchi ducán nìhi-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xì stná na cundoo-nda inga ñuhiví.

⁹ Palabra ndàcuisì nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá ìcà-ndà cunindisa-ndañá.

¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndácuìsi), ñàyùcàndùá sáhandee ini-ndà quida viì-ndà (chuun ìi xí-yá) mate quidá quíní nèhivì xì-ndà,

vàchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te sàhámà íá tnùndé ini xi-nda nùù-yá, vàchi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nèhivì, ñàyùcàndùá nú nduu-nda nèhivì xiníndísá-xí-yâ, dandu ináhá-ndá vátuni càcu viì-ndà nùù-yá.

11 Divi palabra jaàn icúmí-nî dacuaha-ní nèhivì, te chinaha-nínè quida-neà.

12 Te mii-ní tu, xiñuhu (quida viì stná-ní), màdí cachichì ini nèhivì mii-ní ñà-ndùù-ní iin nècuàchì chìì. Ñàyùcàndùá, càhàn viì-ní xì-né; te ca-canuu viì-ní. Te ni cúcúú stná inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Te siempre cunihnu vàha inì-ní mii-yá, vàchi ducán cundiaà-ní anima-ní. Daaní, nú indéhe nècuàchì xiníndísâ gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vátuni quida stná-nè ducán.

13 Mate cuéì dandu sài ndé íá-nî, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ìì, te iin-ni ni nácuàhandee inì-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsià jaàn).

14 Te nsinuu stná inì-ní ñà-ìá iin ñà-ndùá nì nìhitáhvì-ní (nùù Dios) daa na ní chitàndoó nècuàchì sahnú ndahà-né dìni-ní, te nì càhàn-nè xì-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyùcàndùá, iin-ni quida-ní ñà-ndùá sàni nìhitáhvì-ní quida-ní.

15 Nsidaa ñà-ndùá cachí xì-ní yohó, nsinuu vàha inì-nià; iin-ni cunihnu vàha inì-nià, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn viì-ní ichì-yá.

16 Te cuidadu coo-ní xì mii-ní (ñà-quida viì-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuáhâ ndevàha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yòhó, vátuni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivì iníni xí ñâ-ndùá chináhà-ní.

5

Modo ndiá ìcà-ndà càhàn-ndà xì nècuàchì iá falta-xi na sáha-ndané ichì váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cánàhá ndevàha-nda xi-né. Còó. Càhàn viì-ndà xì-né na ian cähàn-ndà xì iin yua-nda. Te nú tiàa chii nduú ana iá falta xi, dandu càhàn viì-ndà xì-né na ian iin ñani-ndà nduú-né.

² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sáha-nda ichì váha), dandu càhàn viì stná-ndà xì-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chìi nduú-né, dandu càhàn tnùñuhu-nda xi-né iin modo viì na ian ni cündúú-né iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yâha ndahví-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà nì xìhì iì-xí, dandu dacútiácú-nsià nècuàchimà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí).

⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchimà ñà-ndiá ìcà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachinnee-né ana sahnú xí némà, vàchi cunduamà iin obra vàha nùù Dios, iin obra cudíi ini-yà sàhà-xí.

⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-né, te iin-ni xícàn tàhvì stná-né nùù-yá ndui te ñuu.

⁶ Doco nú tucu nihnu ini-né, te cuisì cudíi ini-né quida-ne ñà-ndùú gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-né, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá.

⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vàha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quídá-né ni-iin

falta, te ducán nìhi nèhivì nansa daquée cuàchi-ne dìquì-ndà,

⁸ vàchi cunaha-ní, chuun cahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más cahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vàchi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchì có-xìníndísâ.

Ñà-nduá nì cache Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuáhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nìhi xì ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xìnu ùnì dico (60) cuìà ni cúndúú ana nàcàva nùù lista, cuisì ana nìsa ia xi imindaa nsì-ìì-xí.

¹⁰ Te ni cúndúú stná-nè iin nècuàchì ináhá-nsiâ nì quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà inì-nsia a ní dàcuàhnú víi-né luchi cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu víi-né nèhivì sáà vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùù dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha tnündoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahví? Nú ducán quidá-né, dandu vâtuni nàcàva stná-nè nùù lista xi nèhivì (chindee-nsiá).

¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còó, vàchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhi sàà-ne nacani tucu ini-nè, te nandòdó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né.

¹² Doco iin falta xi-ne cunduamà, vàchi ñà-nduá nì cache-né, sàni nacoo-neà.

¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhi cuni dùsàn-né, te cacanuu xixín-né vehe vehe. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vàchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne,

daquíhiyhù-né nùù chuun xi nècuàchì dava ga, te
cachi-né ñà-có-ndìá icà-né cachi-né.

¹⁴ Nàyùcàndùá, yùhù cachí, chicá vàha ni
nándàhà ñahàcuàán nú cuachi-né, te ni cúnshì
ini-né dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà
níhìndèè nècuàchì có-ìá ladu xi-nda daquéé
cuachi-ne (dìquì-ndà sahà nècuàchimà).

¹⁵ Vàchi cunaha-ní, vichi sandoó dava
nècuàchimà sàñì tucù ichì ñà-malu.

¹⁶ Nàyùcàndùá, nú iá iin nècuàchì tiàa xiníndísâ,
ò iin nècuàchì ñahà xiníndísâ, te ndoó tnaha-ne ni
xìhì iì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né
nècuàchimà sahà-ñá màsà cóó necesidad
cundehè nècuàchimà nùù tacâ mii-nsiá. Vàchi
nú chindee-nsiá tnaha-nsia ducán, dandu vátuni
sàà-nsià chindee-nsiá nècuàchì cuaán iá ndisa
necesidad xi.

*Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú
inúù nùù nèhivì xí Dios*

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúù víi nùù nèhivì xí
Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú
nduú-né iin nècuàchì cähàn xì-ndà sahù, te
dacuahá-néndó palabra iì xí-yá, dandu chicá
más xiñuhu quidañuhu-ndané.

¹⁸ Vàchi cachí nùù tutu iì (iin ejemplu tii)
ndé cachá: “Màsà cùñúhú ñunù yuhù buey na
sánihni-sì sìcàyòcó trigu cóyo nùniá”. Daaní, cachí
stná tutu mà: “Nú sàñì quidachuun-nda, iá stná
derechu xi-nda nìhi-ndà raya xi-nda”, cachá`.

*Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì iin
nècuàchì sahnú inúù xì-ndà*

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì dìquì iin nècuàchì
sahnù-mà, doco imindaan ana daquéé cuàchi,
dandu màsà cándisá-nî, vàchi xiñuhu siquiera

ùì ò únì-nè, (dandu vätùni cunini vàha-ní ñà-ndùá cachí-nè).

20 Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndùlócô-nè, dandu chinaha-nínè nùù nsidaa compañeru-nsià sähà-ñá (ni nácání ini-nè, te) yùhí-nè.

21 Yùhù cachí xì-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-nî quida-ní (xi nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-nî ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá viì quida-ní xì ana iá vàha xi-ní. Ducán chináhî mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel lì xí-yá.

Más gá conseju nì sàha Pablo Timoteo

22 Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-nià. Dihna nacani vàha inì-ní. Te màsà (cuáha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vàchi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

23 (Ináhî) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tìxi-ní, ñàyùcàndùá coho stná-ní chii vinu sì-uva, màdí cuisì tècuìí uun.

24 Dava nèhivì, mate tàñáha ga sàà hora coo juiciu xi-ne, doco náhà xìcà iá cuàchi-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùi cuàchi-ne.

25 Te divi ducání stná xì nècuàchì quidá víi; vàchi nú sàni quida-nda obra, claru tùia nùù nèhivì; te mate dèhé ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhá` nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni coó tnùñuhu xí-né nùù lamú xi-ne, vàchi nú ducán, mà níhìndèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-ndùá xiníndísá-ndá.

² Te nú iin nècuàchì xiníndísâ nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùù Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vàchi iin-ni xí-xinindisá-né, te cuú stnahá stná ini-né sàhà-né, ñàyùcànduá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùù nècuàchimà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-nî catchitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cündóó-ndá xí ñâ-ndùá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vàchi sà-iá mii-yá ini anima-ndà

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhá stnahá xì tucu palabra có-cächí nacua cachí palabra viì xí Stoho-ndá Jesucristu, dandu (màdí ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchimà ndiaá cuàhà-né. Te nú có-càndísâ-né palabra nacua nduú ichì ìi mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdii ini-né cuàà-né sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhi quesaha-né cumbídiá stnahá ini-né sàhà-né, te náâ stnahá stná-nè; dandu vihi gá pesadu cáhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe diín stnahá stná-nè.

⁵ Dandu quesahá-né daquée cuàchi stnahá stná-nè, vàchi sàni dàcà sàxìnítñuní-nè, te có-nìhnú gá ini-né ñà-ndùú ñà-ndácuìsì. Cutu ñá-nìhì-ndà

dìhùn nduá dìsáhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnu inì-xi ducán, nacoo dahuun-nínè.

⁶ Pues ñà-ndáà nduá, cuàhà gá ñà-cuìcà nduá nùù-ndà nú nchícùn viì-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-ndùá sà-ìcúmí-ndá.

⁷ Vachi còò ni-iñàha nihni-nda ni quésáá ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha cunihi stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó.

⁸ Ñayùcàndùá, nú iá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cündóó-ndá contentu.

⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vachi nú nihnu ini-nè ducán, mà úhì sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhì dandahví ñà-malu-nè, te dacà-sí dìnì-né sàhà-ñá xího cuáhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíní-né xì mii-né, vachi sàhà ñà-jaàn icúmí cuchicuehe anima-nè, te mà nátùi ga-nè nùù Dios.

¹⁰ Vachi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhì quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vachi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàní quida dava nèhivì, nì cuu cuahà ini-nè sàhà dìhùn, te sàhajàn nì tucù-nè inga ichì ndé có-xìnindísâ víi gá-nè, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-nè.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñayùcàndùá ni-iin xichi màsà nácání inì-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee inì-ní quida-ní ñà-ndùú ichì váha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúníhnú inì-niyà, te iin-ni cuu stná inì-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee inì-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo mánì inì-ní.

12 Cuàhandee gá inì-ní ñà-màsà dáca xi dìnì-ní, te nacoo-ní fe vàha xi-ní; iin-ni cunsìhi inì-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vàchi sàhà-ñá nìhi-niámà, ñàyùcàndùá nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vàha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn viì-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì nì inini na ní cachì-ní ducán.

13-14 Ñàyùcàndùá, vichi chináhî mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha ní cachi Dios. Ducán cachí xì-ní, te iníní stná mii-yá, divi mii-yá ana dìpoder-xi itiácú nsidanicuú iñàha íá ñuhìvì; te iníní stná Jesucristu, divi mii-yá, ana ní cachi vate stná ñà-ndùú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nùù Poncio Pilato. Ñàyùcàndùá, iin-ni chivàha-ní ñà-ndùá ní ndacu nuù-ní nùù-yá. Màsà cùmánchâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndè cachi sàà quìvì naxicocuïn Stoho-ndà Jesucristu.

15 Vàchi meru quìvì xí-yá icúmí-yâ tui-ya nùù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vàchi ndiaha gá-yà. Mindalini mii-yá dandacú-yá ñuhìvì, cuisì mii-yá cusáhnû-yá nùù nsidaa rey, xì nùù nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhìvì yohó.

16 Cuisì mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnúù nihni ndiaha ndé íá-yà, te mà cùì nihì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana ní xìnínùù xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyà. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnû fuerte-yà (inicatu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuìcà

17 Càhàn-ní xì nèhivì icúmí xí ñâ-cuìcà ñuhìvì yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóó cuadú-nè, ni

màsà cáhví-né xì dìhùn xí-némà, vàchi còò seguru xan. Còó. Dios ni cahvi xi-nda, vàchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yà, te cuisì mii-yá vàha ndisa inì-xi, te sáha-yàndó nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu nùù-ndà sàhà ñà-cundoo-nda contentu ñuhìví yohó.

¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchì cuìcà mà ñà-ndìá ìcà-né quida-ne obra; dispuestu ni cündoo-né dasàn-né ñà-ndùá icúmí-nê, te cundehè ndahví-né ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuìcà-né.

¹⁹ Te na cayà cuàhà ñà-jaàn, dandu cunduamà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vàxi xi-nda, te ducán nìhì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachí xì-ní Timoteo, cundiaa vàha-ní (palabra ii) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cahàn ndevàha palabra loco mate cachí-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhá mii-né. Ináhá-nê, cachí-nè, doco cachí va-ne, vàchi có-ndùá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sàhámà nì tùcù-nè nì quee-ne nùù ichì xiníndísâ víi-nda mii-yá.

Ni cúcumí cuáhà-ní gracia xi-ya. Sà-ìá.

**Ley saa ni nacoo Jesucristu
New Testament in Mixtec, Southern Puebla
(MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)**

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77